

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6432/2541

บริษัท สี ไอ.ซี.ไอ . (ประเทศไทย) จำกัด โจทก์ เจ้าหนี้ โจทก์ บริษัท สี ไอ.ซี.ไอ . (ประเทศไทย) จำกัด โจทก์
นางสาว ศิริพร ยงศรีสวัสดิ์ จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 193/14, ป.พ.พ. มาตรา 193/33, ป.พ.พ. มาตรา 193/34, ป.พ.พ. มาตรา 193/15 ฉ

ย่อ / หลักกฎหมาย

เจ้าหนี้เป็นผู้ประกอบการค้าขายสินค้าสี ลูกหนี้เปิดร้านประกอบกิจการขายสินค้าสีและ
วัสดุก่อสร้าง ลูกหนี้ซื้อสินค้าสีจากเจ้าหนี้นำไปขายให้แก่ลูกค้าของลูกหนี้อีกต่อหนึ่ง ดังนี้
การซื้อขายสินค้าระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้จึงมีลักษณะเข้าช้อยกเว้นตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/34(1) ตอนท้ายและมีอายุความ 5 ปี ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 193/33(5) การที่เจ้าหนี้นำสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ค่า
สินค้าสีมาฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2539 แม้จะเริ่มนับอายุความตั้งแต่วันที่
2 เมษายน 2535 อันเป็นวันครบกำหนด 90 วัน ที่ลูกหนี้ต้องชำระเงินค่าสินค้าสีที่ลูกหนี้สั่งซื้อ
ครั้งแรกถึงวันฟ้องก็ยังไม่ล่วงพ้นอายุความห้าปี และการที่เจ้าหนี้นำสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ค่าขาย
สินค้าสีมาฟ้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลายย่อมมีผลเท่ากับเป็นการฟ้องคดีเพื่อให้ชำระหนี้บางหนึ่งตาม
วิธีการที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 บัญญัติไว้โดยเฉพาะทำให้อายุความสะดุดหยุดตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 193/14(2) ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนนั้นไม่นับเข้าใน
อายุความ เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดเมื่อ วันที่ 25 กรกฎาคม 2539 คดี
ถึงที่สุด จึงเริ่มนับอายุความใหม่ ตั้งแต่นั้นนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา
193/15 ฉะนั้น สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ในมูลหนี้ค่าขายสินค้าสี ตามคำขอรับชำระหนี้จึงไม่ขาด
อายุความ เจ้าหนี้จึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้นับแต่วันที่หนี้ ค่าขายสินค้าสี
ถึงกำหนดชำระครั้งสุดท้ายจนถึงวันฟ้อง

คำพิพากษา

คดีนี้สืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ (จำเลย) ไว้เด็ดขาดเมื่อวันที่ 25
กรกฎาคม 2539 ต่อมาบริษัทสี ไอ.ซี.ไอ. (ประเทศไทย) จำกัด มอบอำนาจให้นายพงษ์ศักดิ์
มาตระกุล ยื่นคำขอรับชำระหนี้เป็นค่าขายสินค้าสีพร้อมดอกเบี้ยรวมเป็นเงิน 1,828,135 บาท จาก
กองทรัพย์สินของลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดตรวจคำขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติ
ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 104 แล้ว ไม่มีผู้ใดโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายนี้
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้ว เห็นว่า สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ในมูลหนี้ค่าขายสินค้าสีขาด
อายุความ ต้องห้ามมิให้รับชำระหนี้ตามมาตรา 94(1) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.
2483 เห็นควรให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้เสียทั้งสิ้น ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.
2483 มาตรา 107(1) ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ เจ้าหนี้อุทธรณ์
ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน เจ้าหนี้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/34 บัญญัติว่า "สิทธิเรียกร้องดังต่อไปนี้ ให้มี
กำหนดอายุความสองปี (1) ผู้ประกอบการค้าหรืออุตสาหกรรม ผู้ประกอบหัตถกรรมผู้ประกอบ

ศิลปอุตสาหกรรมช่างฝีมือ เรียกเอาค่าของที่ได้ส่งมอบค่าการทำงานที่ได้ทำหรือค่าดูแลกิจการของผู้อื่น รวมทั้งเงินที่ได้ออกทดรองไป เว้นแต่เป็นการที่ได้ทำเพื่อกิจการของฝ่ายลูกหนี้นั่นเอง (2) ฯลฯ" และ มาตรา 193/33 บัญญัติว่า "สิทธิเรียกร้องดังต่อไปนี้ให้มีกำหนดอายุความห้าปี (1) ฯลฯ (5) สิทธิเรียกร้องตามมาตรา 193/34(1)(2) และ (5) ที่ไม่อยู่ในบังคับอายุความสองปี" ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายสองมาตราดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ค่าขายสินค้าจากผู้ซื้อของผู้ประกอบการค้ามีอายุความต่างกัน กรณีที่จะเข้าช้อยกเว้นตามมาตรา 193/34(1) ตอนท้าย และมีอายุความห้าปีตามมาตรา 193/33(5) ต้องนำกิจการหรือการทำงานที่ผู้ซื้อสินค้าประกอบอยู่นั้นมาพิจารณารวมกับสินค้าที่ซื้อว่าผู้ซื้อนำสินค้านั้นไปใช้ในกิจการหรือการทำงานที่ผู้ซื้อประกอบหรือไม่ หากผู้ซื้อสินค้านำสินค้าที่ซื้อไปใช้ในกิจการที่ผู้ซื้อประกอบแล้วสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ค่าขายสินค้าของผู้ประกอบการค้ามีอายุความห้าปี คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความจากคำฟ้องและทางนำสืบ ของเจ้าหนี้ในชั้นพิจารณาคดีล้มละลายว่า เจ้าหนี้มีวัตถุประสงค์ ในการผลิตและจำหน่ายสินค้าสี ลูกหนี้เป็นลูกค้าของเจ้าหนี้ ลูกหนี้ประกอบกิจการค้าขายสินค้าสีและวัสดุก่อสร้าง ใช้ชื่อว่า "ยงศรีสวัสดิ์เคหะภัณฑ์" และตามทางไต่สวนของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ได้ความเช่นนั้น ข้อเท็จจริงจึงฟังเป็นยุติได้ว่าเจ้าหนี้เป็นผู้ประกอบการค้าขายสินค้าสีลูกหนี้เปิดร้านประกอบกิจการขายสินค้าสีและวัสดุก่อสร้างลูกหนี้ซื้อสินค้าจากเจ้าหนี้นำไปขายให้แก่ลูกค้าของลูกหนี้อีกต่อหนึ่ง ดังนี้ การซื้อขายสินค้านี้ระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้จึงมีลักษณะเข้าช้อยกเว้นตามมาตรา 193/34(1) ตอนท้ายและมี อายุความห้าปีตามมาตรา 193/33(5) แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงแต่เพียงว่าเจ้าหนี้เป็นผู้ประกอบการค้าขายสินค้าสีและขายสินค้าสีให้แก่ลูกหนี้เท่านั้น หาได้ฟังข้อเท็จจริงต่อไปว่าลูกหนี้เปิดร้านประกอบกิจการ ขายสินค้าสีและวัสดุก่อสร้าง ลูกหนี้ซื้อสินค้าจากเจ้าหนี้ นำไปขายให้แก่ลูกค้าของลูกหนี้อีกต่อหนึ่ง เป็นการฟังข้อเท็จจริง ผิดไปจากสำนวนอันเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการพิจารณาเป็นการไม่ชอบ ตามนัยแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 243(2) ประกอบมาตรา 247 และพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153 เป็นผล ให้ปรับบทกฎหมายเกี่ยวกับอายุความคดีนี้ผิดไป แม้จะไม่มีคู่ความ ฝ่ายใดยกปัญหาข้อนี้ขึ้นในชั้นฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยปรับบทกฎหมายให้ถูกต้องได้และเห็นว่าคดีมีข้อเท็จจริงพอเพียง แก่การวินิจฉัยจึงไม่จำเป็นต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิจารณา พิพากษาใหม่ ดังวินิจฉัยมาแล้วว่าสิทธิเรียกร้องในมูลหนี้ ค่าขายสินค้าสีของเจ้าหนี้มีอายุความห้าปี เจ้าหนี้นำสิทธิเรียกร้อง ในมูลหนี้ค่าสินค้าสีมาฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลายคดีนี้เมื่อ วันที่ 4 เมษายน 2539 ฉะนั้น แม้จะเริ่มนับอายุความตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2535 อันเป็นวันครบกำหนด 90 วัน ที่ลูกหนี้ ต้องชำระเงินค่าสินค้าสีที่ลูกหนี้สั่งซื้อครั้งแรกถึงวันฟ้อง ก็ยังไม่ล่วงพ้นอายุความห้าปีและการที่เจ้าหนี้นำสิทธิเรียกร้อง ในมูลหนี้ค่าขายสินค้าสีมาฟ้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลายย่อมมีผล เท่ากับเป็นการฟ้องคดีเพื่อให้ชำระหนี้บางอย่างหนึ่งตามวิธีการที่ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/14(2) ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนหน้านี้ไม่นับเข้าในอายุความ และเมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2539 คดีถึงที่สุด จึงเริ่มนับอายุความใหม่ ตั้งแต่นั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/15 ฉะนั้น สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ในมูลหนี้ค่าขายสินค้าสีตาม คำขอรับชำระหนี้จึงไม่ขาดอายุความ เจ้าหนี้จึงมีสิทธิได้รับ ชำระหนี้จากกอง

ทรัพย์สินของลูกหนี้ 1,198,712 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันที่ 26 สิงหาคม 2535 อันเป็นวันที่ หนี้ค่าขายสินค้าถึงกำหนดชำระครั้งสุดท้ายถึงวันที่ 4 เมษายน 2539 อันเป็นวันฟ้อง ที่ศาลล่างทั้งสองยกคำขอรับชำระหนี้ ของเจ้าหนี้มานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของเจ้าหนี้ฟังขึ้น" พิพากษากลับ ให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ 1,198,712 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปีนับแต่วันที่ 26 สิงหาคม 2535 ถึงวันที่ 4 เมษายน 2539

องค์คณะ

อภิศักดิ์ พรวัชรวิภา . ไพโรจน์ คำอ่อน . พิชัย เตโชพิทยาภูล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา . ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th . <https://www.thaideka.online/deka/6432/2541>